

Rettsoppgjøret enda en gang

Av høyesterettsadvokat SVEN ARNTZEN

Til advokat Hjort skal jeg nå nøye meg med å svare:

Advokat Hjort burde ha satt seg inn i de retningslinjer som var trukket opp for strafforfølgningen mot tyskerarbeiderne, før han i sin bok fremkom med den uttalelse som måtte oppfattes som en beskyldning mot påtalemyndigheten for å ha latt seg påvirke av politiske hensyn i disse saker. Ved å undersøke forholdet på forhånd ville han ha måttet konstatere at retningslinjene for den strafferettslige behandling av tyskerarbeiderne var utarbeidet utelukkende med sikte på å finne frem til en rimelig og rettferdig avgrensning av det straffbare.

Jeg fant i mitt forrige oppsett å burde minne om advokat Hjorts brev til Arbeidsgiverforeningen av 11/6 1940 fordi jeg synes at den holdning advokat Hjort selv i 1940 inntok til nordmenns arbeid på tyske anlegg, tjener til å belyse gehalten av hans kritikk overfor myndighetene nå etterpå.

Erstatningsdirektoratets dokumentasamling, som ved utgivelsen ble påstempet «Må ikke offentliggjøres», er senere blitt alminnelig tilgjengelig og har vært brukt under rettsoppjøret av aktorer og forsvarene. Før jeg siterte av dokumentasjonen hadde jeg konferert med Erstatningsdirektoratets direktør, som hadde bekreftet at det ikke var noe til hinder for å referere fra denne dokumentasamling.

Jeg finner ingen grunn til å legge beslag på et dagblads spalteplass for en diskusjon med advokat Hjort om opplegget og gjennomføringen av rettsoppjøret i sin alminnelighet. Det er klart at det kan være forskjellige meninger om dette. Men den endelige dom må utstå til en eftertid som får de begivenheter, hvortil oppjøret knytter seg, mer på avstand. Advokat Hjort er her ingen uheldig dommer.

Til dr. Jac. Erichsens oppsett skal jeg bemerke:

Den provisoriske anordning av 22. januar 1942 nie kunngjort på den måten og i den utstrekning som det, hensett til de dengang rådende forhold, var mulig. Den ble innført i Norsk Lovtidend som utkom i London og freddet gjennom London radio og i motstandsbevegelsens presse her hjemme. Det ble også gjennom den nazistiske radio og presse i det okkuperte Norge narselert over at «forræderregjeringen» i London tillot seg å stemple medlemmene av NS som forrædere og true dem med straff.

Dr. Erichsen påberoper seg en angivelig plikt til å vise loyldighet overfor okkupasjonsmakten. Men han overser da at denne okkupasjonsmakt på det groveste hadde krenket sine plikter etter Haagerkonvensjonen overfor Norge, bl. a. ved å støtte opp under forræderpartiet NS og forby alle andre politiske partier. Og han ser helt bort fra den troskapsplikt overfor landets konge som alle nordmenn også under okkupasjonen var bundet av.

Man får heller ikke glemme at den provisoriske anordning av 22. januar 1942 tid faller så noenlunde sammen med «Statsakten» på Akershus. Erindringen om den og de begivenheter som knytter seg til den, er nå i ferd med å utviskes. Men jeg tror det vil være nyttig til vern mot feilvurderinger om man av og til tar frem en av de mange bøker som beretter om de tilstander

som dengang rådet i Norge. Jeg er sikker på at de gode elementer blant tidligere NS-medlemmer nå selv vil bli forferdet over at de kunne opprettholde sitt medlemskap i dette parti når de leser om de rettsovergrep, det Sipo- og Stapo velds og den terror som da satte inn med øket kraft og med full og uforbeholden støtte av NS.

Oslo, den 19 november 1952.

Sven Arntzen.

100141